

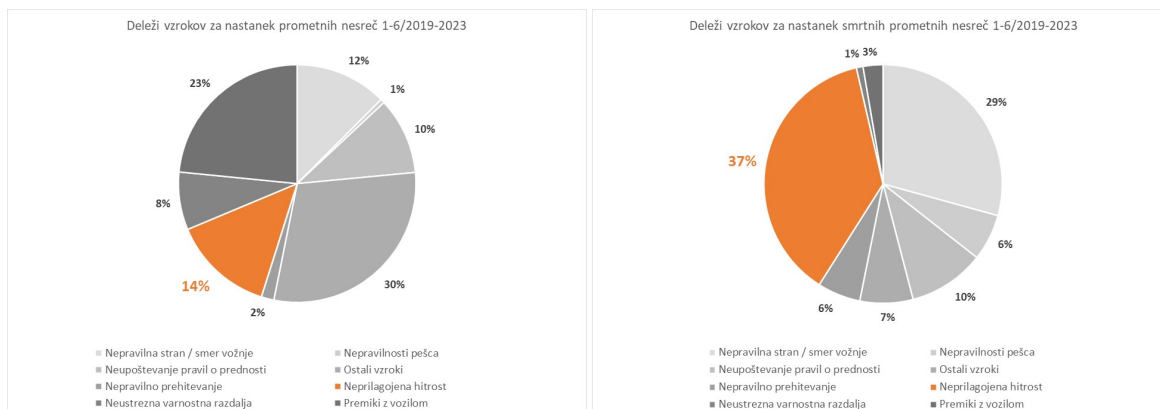
**PREGLED STANJA VARNOSTI CESTNEGA PROMETA – VZROK PROMETNIH NESREČ
»NEPRILAGOJENA HITROST« V OBDOBJU 2019 – 2023 (januar-junij)**

Pregled stanja prometne varnosti temelji na podatkih o prometnih nesrečah, ki so zabeležene zaradi vzroka »neprilagojena hitrost« v obdobju januar-junij po letih, od leta 2019 do vključno leta 2023. Podatki za leto 2023 so začasni in neuradni, datum izvoza podatkov 10. 7. 2023.

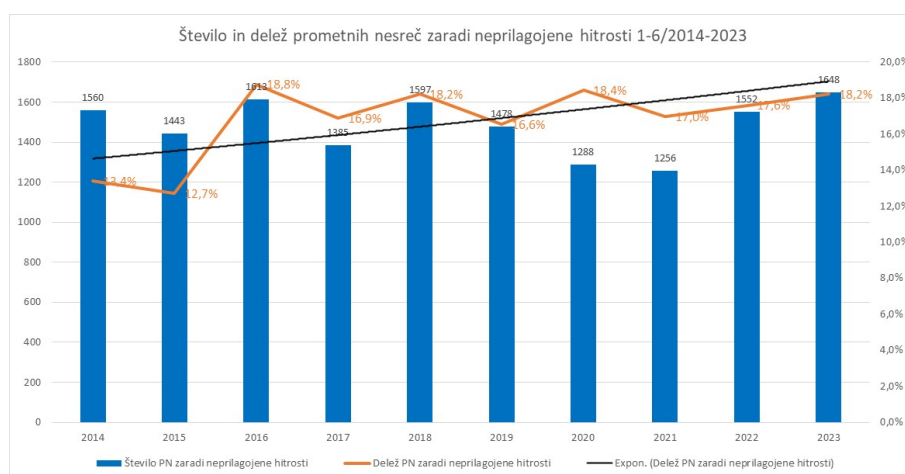
1. Prometne nesreče in posledice v zadnjih petih letih

Obdobje: 1.1. - 30.6.	Prometne nesreče		Udeleženci prometnih nesreč		
	Vse	S telesno poškodovanimi in/ali umrlimi	Smrt	Huda telesna poškodba	Lažja telesna poškodba
Leto					
2019	1.478	721	24	118	785
2020	1.288	622	11	119	618
2021	1.256	613	23	125	590
2022	1.552	784	17	170	780
2023	1.648	749	14	121	793
2023/2019	11%	4%	-67%	2%	1%
2023/2022	6%	-4%	-18%	-29%	2%

V obdobju januar-junij 2023 je bilo zaradi neprilagojene hitrosti zabeleženih 1.648 prometnih nesreč oziroma 6 % več kot v letu 2022. Delež med vsemi prometnimi nesrečami znaša 18,2 % – v zadnjem 5-letnem obdobju se je delež gibal med 16,6 – 18,4 %. **Zaradi neprilagojene hitrosti je v prvi polovici leta 2023 umrlo 14 udeležencev, kar je 3 manj kot v primerljivem obdobju leta 2022 oziroma 18 % manj.** Število umrlih je najmanjše v zadnjem 5-letnem obdobju, z izjemo leta 2020 (11). Delež umrlih zaradi neprilagojene hitrosti znaša 36 %, v zadnjem 5-letnem obdobju delež znaša 37 %. Število hudo telesno poškodovanih se je v prvi polovici leta letu 2023 znižalo za 29 % v primerjavi z letom 2022, število lažje telesno poškodovanih pa se je povečalo za 2 % (793 lažje telesno poškodovanih). V primerjavi z letom 2019, v letu 2023 beležimo za 67 % manj umrlih, za 2 % (hude telesne poškodbe) in za 1 % (lažje telesne poškodbe) pa povečano število poškodovanih.

Delež prometnih nesreč, zabeleženih zaradi neprilagojene hitrosti, v obdobju zadnjih 5 let znaša 14 %. To je drugi najbolj pogost vzrok za nastanek prometnih nesreč (za prvim vzrokom - premiki z vozilom). **Pri vzrokih smrtnih prometnih nesreč je neprilagojena hitrost najpogostejši vzrok za nastanek le-teh.** V obravnavanem obdobju je vzrok neprilagojena hitrost med smrtnimi prometnimi nesrečami kar 37 %. V primerjavi s prejšnjimi leti se je delež smrtnih prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti v letu 2023 zmanjšal.

Delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti, glede na število vseh prometnih nesreč, je v letu 2023 znašal 18,2 %. V primerjavi z letom poprej se je delež nekoliko povišal. Omenjeni podatek, ki se skozi leta malenkostno spreminja, kaže na velik vpliv neprilagojene hitrosti na nastanek prometnih nesreč. Delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti je bil v zadnjem desetletju največji v letu 2016, ko je znašal 18,8 %. Desetletno povprečje znaša 16,8 %.

2. Število prometnih nesreč glede na starostni razred povzročitelja zaradi neprilagojene hitrosti – vozniki motornih vozil

Obdobje: 1.1. - 30.6.	Število* prometnih nesreč po letih					Delež vseh 5 let
Starostni razred	2019	2020	2021	2022	2023	
od 0 do 17 let	13	22	32	30	30	2,2%
od 18 do 24 let	325	278	266	319	365	26,5%
od 25 do 34 let	317	271	270	311	295	21,4%
od 35 do 44 let	238	208	192	236	242	17,5%
od 45 do 54 let	178	157	149	164	192	13,9%
od 55 do 64 let	137	92	103	124	145	10,5%
65 in več let	83	85	63	85	110	8,0%

*OPOMBA: ob deljeni krivdi se lahko vsaka prometna nesreča šteje večkrat, za vsakega povzročitelja posebej, tabela dejansko predstavlja število povzročiteljev prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti po starostnih razredih

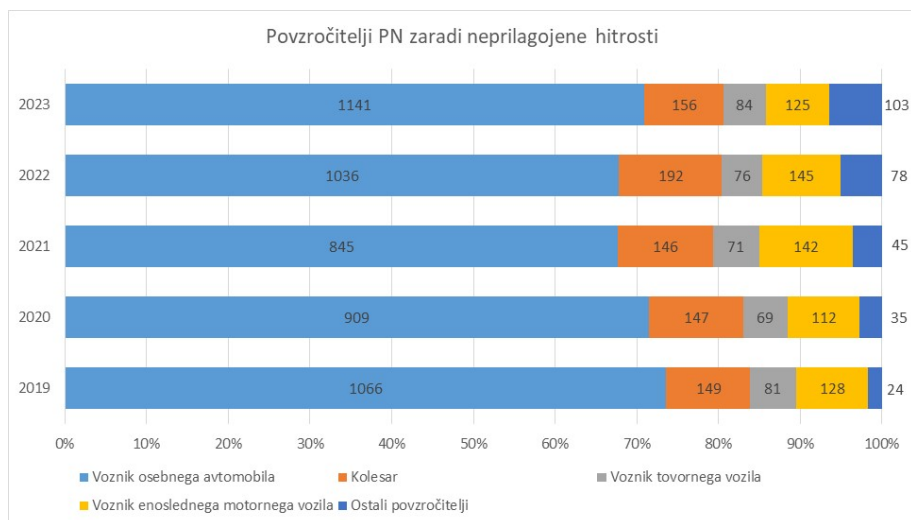
Glede na podatke iz zgornje tabele razberemo, da sta v prvi polovici leta 2023 starostni skupini **18-24 let (26,5 %)** ter **25-34 let (21,4 %)** najbolj rizični z vidika povzročitve prometne nesreče zaradi **neprilagojene hitrosti**. Povzročitelji iz navedenih skupin povzročijo največ prometnih nesreč oziroma skoraj polovico (47,9 %) vseh prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti. **To potrjuje dejstvo, da so mladi vozniki (18-24 let) motornih vozil precej bolj rizični kot starejši vozniki motornih vozil (65+), saj povzročijo 3,3 x več prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti klub dejstvu, da jih je številčno precej manj.**

Število povzročiteljev prometnih nesreč oziroma prometnih nesreč zaradi neprilagojene s starostjo pada.

Obdobje: 1.1. - 30.6.	Število* smrtnih prometnih nesreč po letih					Delež vseh 5 let
Starostni razred	2019	2020	2021	2022	2023	
od 0 do 17 let	0	0	0	0	1	1,3%
od 18 do 24 let	2	3	3	2	1	14,7%
od 25 do 34 let	3	1	3	3	1	20,0%
od 35 do 44 let	4	1	3	2	0	13,3%
od 45 do 54 let	5	3	5	2	4	26,7%
od 55 do 64 let	2	1	3	3	1	13,3%
65 in več let	3	1	6	0	3	10,7%

Starostni skupini 45-54 let (26,7 %) in 25-34 let (20,0 %) sta v zadnjem 5-letnem obdobju najbolj pogosti skupini pri povzročiteljih smrtnih prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti. Kot je razvidno iz zgornje tabele, število povzročiteljev smrtnih prometnih nesreč v starostni skupini 18-24 let skozi leta niha med 2 in 3, v letu 2023 pa 1. Število po vseh starostnih skupinah z leti niha, v prvi polovici leta 2023 najnižje v zadnjih petih letih v starostnih skupinah 18-24, 25-34 in 55-64 let. **V prvi polovici leta 2023 so sicer največ smrtnih prometnih nesreč povzročili povzročitelji iz starostne skupine 45-54 let.**

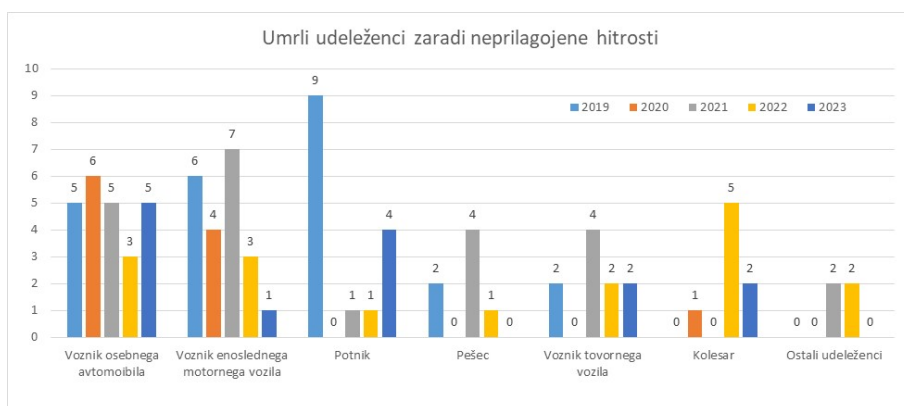
3. Povzročitelji prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti

Najpogostejši povzročitelji prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti so vozniki osebnih avtomobilov. V prvi polovici leta 2023 je bilo zabeleženih 1.141 povzročiteljev - voznikov osebnih avtomobilov. V obdobju zadnjih 5 let, je delež povzročiteljev voznikov osebnih avtomobilov v povprečju 70 %. Delež je v letu 2019 znašal 74 %, v naslednjih letih niha med 68 in 71 %.

Voznikom osebnih avtomobilov sledijo povzročitelji kolesarji in vozniki enoslednih motornih vozil – delež kolesarjev niha med 10 % in 13 % v zadnjem 5-letnem obdobju, in znaša 10 % v letu 2023, medtem ko delež pri voznikih enoslednih motornih vozil ostaja med 8 – 11 % , in znaša 8 % v letu 2023.

4. Umrli udeleženci – vzrok neprilagojena hitrost

V prvi polovici leta 2023 je bilo največ umrlih zaradi neprilagojene hitrosti med vozniki osebnih avtomobilov (5 umrlih) in med potniki v vozilih (4 umrli). Med skupinami udeležencev so velika nihanja navzgor in navzdol. V letu 2023 beležimo povečanje pri potnikih, ter znižanje pri voznikih enoslednih motornih vozil ter kolesarjih.

5. Število prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti po vrsti ceste

Največ prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti je zabeleženih na cestah v naselju z in brez uličnega sistema. V prvi polovici leta 2023 jih je bilo kar 850. V obdobju zadnjih 5 let je bilo na omenjenih cestah zabeleženih 53 % vseh prometnih nesreč, sledijo pa regionalne ceste z 19 % in avtoceste ter hitre ceste s 14 %.

Največ udeležencev zaradi vzroka neprilagojena hitrost umre na regionalnih cestah – 34 %. Sledijo ceste v naselju z ali brez uličnega sistema v 26 % ter avtoceste in hitre ceste – 17 %. V letu 2023 je največ udeležencev umrlo na regionalnih cestah (5 umrlih), na cestah v naseljih (4 umrli) in prav toliko tudi na avtocestah ter hitrih cestah (4 umrli).

6. Vožnja pod vplivom alkohola in neprilagojena hitrost

Vožnja pod vplivom alkohola in neprilagojena hitrost sta pri prometnih nesrečah pogosto povezana in tudi z najbolj usodnimi posledicami. V letu 2023 je v obdobju januar-junij, izmed 642 prometnih nesreč, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci, zabeleženih 264 zaradi neprilagojene hitrosti. Delež le-teh znaša 41,1 %, kar je nekoliko več, kot je znašal delež v zadnjem 5-letnem obdobju – 38,7 %.

Obdobje: 1.1. – 30.6.	Leto				
	2019	2020	2021	2022	2023
Št. PN - povzročitelj alkoholiziran	703	622	581	725	642
Št. PN - povzročitelj alkoholiziran + vzrok hitrost	256	232	224	291	264
Delež	36,4%	37,3%	38,6%	40,1%	41,1%

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Ljubljana, 4. 8. 2023